

TÖÖINSPEKTSIOON

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Vägivald töökohal

Silja Soon

Töötervishoiu peaspetsialist, Tööinspeksioon

11.06.2014

Mõiste

- Töövägivald on psühholoogiline ohutegur
 - TTOS § 9 lg 2:
 - Psühholoogilised ohutegurid on monotoonne või töötaja võimetele mittevastav töö, halb töökorraldus ja pikaajaline töötamine üksinda ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul põhjustada muutusi töötaja psüühilises seisundis
 - Töövägivald – muud samalaadsed tegurid

Mõju tervisele

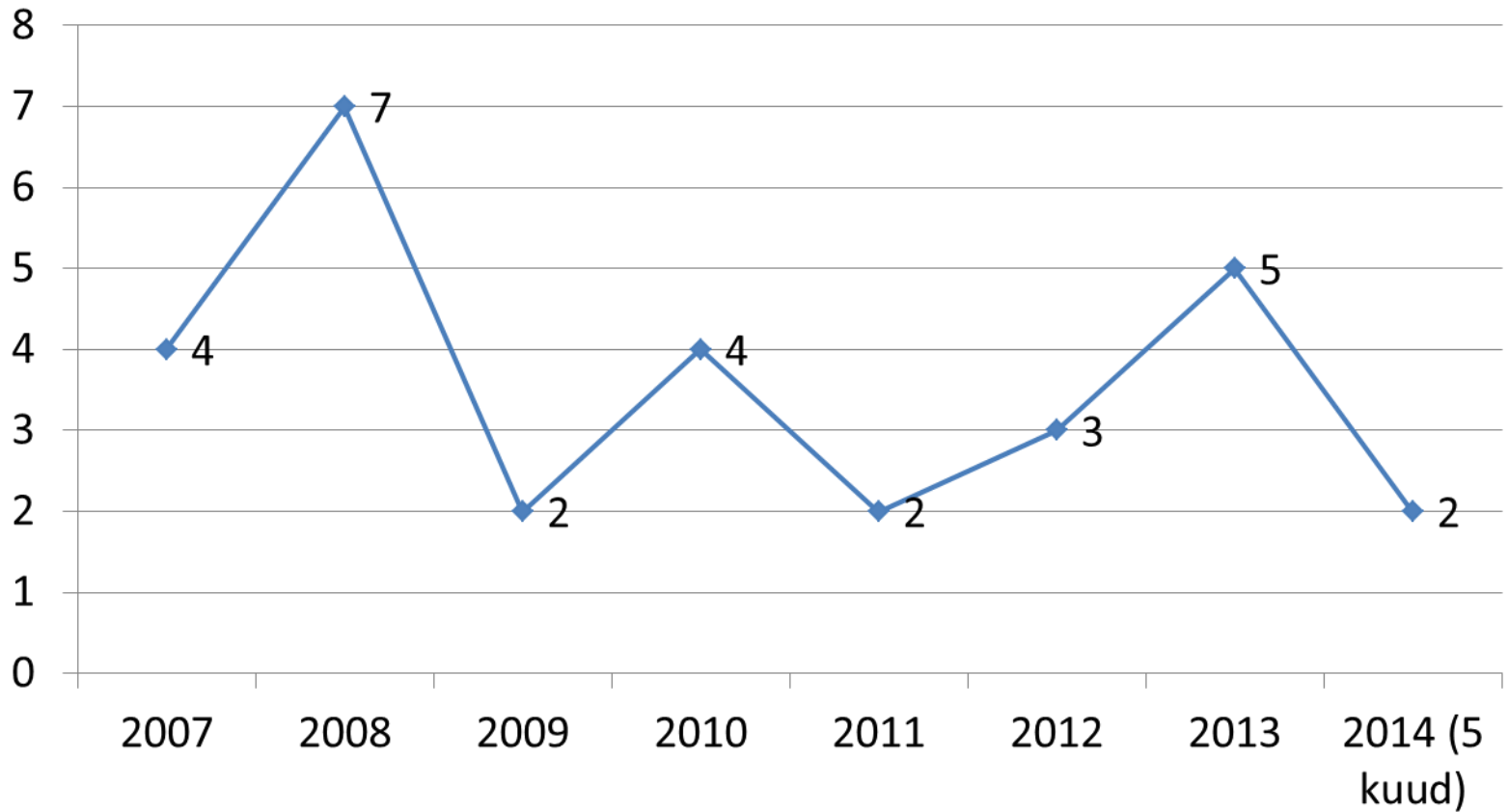
- Läbipõlemissündroom
- Ärevushäired
- Depressioon
- Mitmed somaatilised haigused
 - Maohaavandtõbi
 - Kõrgvererõhutõbi
 - südame-veresoonkonnahaigused
- Riskikäitumise tõus

Töölane vägivald

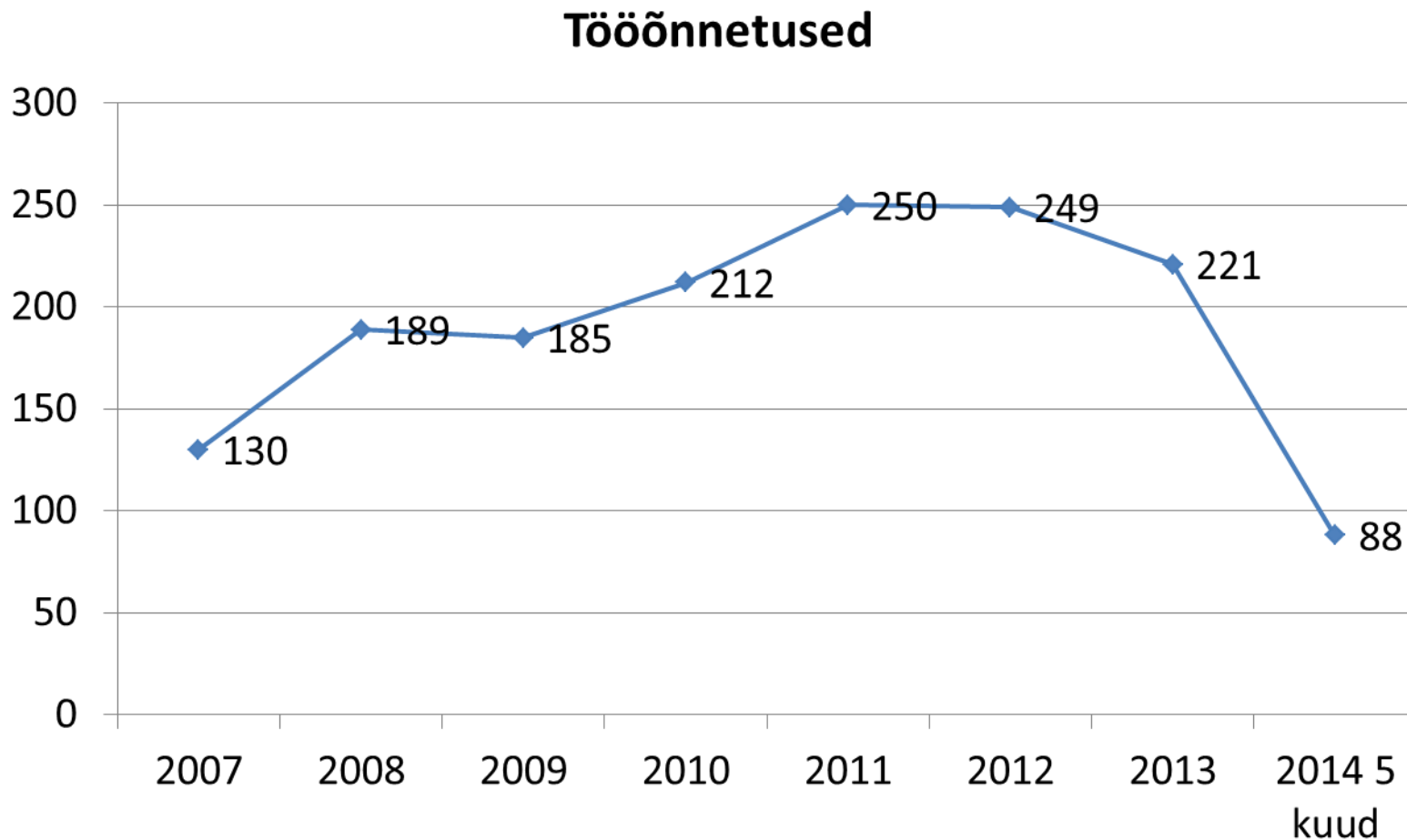
- Töölase vägivallana mõistetakse vägivallakuritegusid, mis toimuvad töökohal või ajal, mil töötaja täidab tööülesandeid
 - Vägivallakuriteod
 - Töökohal
 - Tööülesande täitmise ajal
 - Sõnaline psühholoogiline vägivald
 - töötaja kohtlemine ebameeldival või alandaval viisil
 - tal on end raske selle vastu kaitsta
 - tööalastes suhetes alaväärsus- või hirmutunde tekitamine
 - võimu väär- või kuritarvitamine, tagarääkimine, avalik alavääristamine, kiusataval töötegemise raskendamine (oluline tööalane info jäetakse edastamata)
 - töötaja sotsiaalne isoleerimine või tööalane ignoreerimine
 - talle ei anta tööd või on ülesanded üksteisele vastukäivad, eesmärgitud või töötaja ametikohale mittevastavad.
 - Töölase kiusamise lõppfaasiks võib olla olukord, kus töötajalt nõutakse „vabatahtlikku” allkirja tema lahkumisavaldusele.

Tööõnnetused, töötajate omavaheline vägivaldne käitumine

Tööõnnetuste arv

Tööõnnetused, võõraste isikute vägivaldne käitumine

Ohustatumad ametid

- tervishoid
- korrakaitse
- transport
- jaemüük
- toitlustus
- finantssektor
- haridus

Tööandja vaate 2 poolt

- Tööandja teab psühholoogilisest ohutegurist ja püüab sellega toime tulla
 - 2012. a. SLICi kampaania, millest võttis osa ka Tööinspektsioon
 - Eestis toimus kampaania tervishoiusektoris, sealhulgas sotsiaalhoolduse avaliku sektori asutustes, pidades eriti silmas õdesid ja hooldajaid.
 - Sihtkontrollide käigus külastati 37 tervishoiuasutust (haiglate erinevad osakonnad – sünnitus-, laste-, onkoloogiaosakond jne), hooldekodud, hambaravi polikliinikud ja sotsiaalhoolduskeskused

SLIC 2012. aasta kampaania

- Riskianalüüsi läbiviimine
 - ühes ettevõttes ei olnud läbi viidud riskianalüüsi, ülejäänud 36 asutuses oli riskidega töökohal kas vähemal või rohkemal määral tegeletud
- Kontrollimisel selgus
 - 34 juhul oli käsitletud ka psühhosotsiaalseid ohutegureid ning kahes olid psühhosotsiaalsed riskid hindamata

Milliseid riske oli hinnatud?

- Töökoormus/ajasurve – 28 ettevõttes (82,4%)
- Öötöö/vahetustega töö – 24 ettevõttes (70,6%)
- Töötajate omavahelised suhted – 22 ettevõttes (64,7%)
- Ähvardused ja vägivald – 22 ettevõttes (64,7%)

Mida tööandjad olid ette võtnud?

- ennetavad meetmed
 - selge juhtimine
 - asjakohase teabe edastamine
 - dialoog töötajaga
 - konstruktiivne tagasiside
 - juhtide koolitus)

Mida olid tööandjad ette võtnud

- vähendavaid meetmeid
 - töötajatele suurema tegevusvabaduse andmine
 - teabe (juhiste) jagamine vahetult häiriva sündmuse toimumise ajal
 - arutelud-koosolekud
 - töötajate toetusgrupid, kogemuste
 - kompetentsi suurendamine
 - taastumise võimaldamine
- parandavaid meetmeid (töökorralduse muutmine, rehabilitatsiooni korraldamine, kriisitugi) - 18 ettevõttes (50%)

Tööandja vaate 2 poolt

- Tööandja ei teadvusta psühholoogilise ohuteguri olemasolu
 - Ei hinda ohutegurit adekvaatselt
 - Ei kavanda abinõusid probleemi lahendamiseks
 - Ignoreerib olukorda
 - On ise tööalase vägivallajuhtumi põhjustaja

Kas tööinspektsiooni on pöördunud?

- Nõustamisjuhtumid:
 - 2009 – 60 pöördumist
 - 2010 – 94
 - 2011 – 74
 - 2012 – 24
 - 2013 – 21
- Pöördujateks peamiselt töötajad ning kiusajaks on tööandja või vahetu tööde juht
 - Konfliktid tööl, isiklik kius, vaimne vägivald
- Abi on küsinud ka tööandja
 - Konfliktid ettevõttes, töötajate omavaheline kiusamine

Lahendused

- www.stressivastu.ee
 - [Tööandjale](#)
 - [Töötajale](#)
- <http://www.ti.ee/public/files/Toovagivald2012.pdf>
 - Tööandja – selgita probleem, tegutse ja kontrolli tulemust
 - Töötaja
 - ära jää üksi, pöördu abi saamiseks
 - Vahel on mõistlik hääletada jalgadega

TÖÖINSPEKTSIOON

Aitäh!

Silja Soon

silja.soon@ti.ee